

Έργα και δράσεις του Υπουργείου Πολιτισμού σε προσκυνήματα της Κεντρικής Μακεδονίας

/ [Παιδεία και Πολιτισμός](#)



Η Υπουργός Πολιτισμού, Λίνα Μενδώνη, αναφέρθηκε στις δράσεις και στα έργα που έχουν ήδη υλοποιηθεί, σε εκείνα που υλοποιούνται ή έχουν δρομολογηθεί από το Υπουργείο Πολιτισμού για την περιφέρεια της Κεντρικής Μακεδονίας, στην εκδήλωση με θέμα την «Εθνική Στρατηγική για την Περιφερειακή Ανάπτυξη/Παρουσίαση Ψηφιακής Πλατφόρμας erga.gov.gr», στο Μέγαρο Μουσικής, στη Θεσσαλονίκη, παρουσία του Πρωθυπουργού Κυριάκου Μητσοτάκη.

Η Υπουργός σημείωσε ότι η Κεντρική Μακεδονία και η πόλη της Θεσσαλονίκης

έχουν ένα τεράστιο πολιτιστικό απόθεμα, το οποίο εξικνείται από την απώτατη προϊστορία, για να φτάσει μέχρι τις τελευταίες δεκαετίες.

«Τα τελευταία χρόνια», τόνισε η Λίνα Μενδώνη «υλοποιούμε στην Κεντρική Μακεδονία ένα πρόγραμμα έργων και δράσεων που ξεπερνά τα 150 εκατομμύρια ευρώ από κοινοτικούς και εθνικούς πόρους».

Η Υπουργός Πολιτισμού αναφέρθηκε, μεταξύ άλλων, στα έργα σε:

Νέο Μουσείο Αιγών και αναστηλωμένο Ανάκτορο των Αιγών

Ανάδειξη του Ανακτόρου της Πέλλας

Τύμβο Καστά στην Αμφίπολη

Μονή Τιμίου Προδρόμου

Σπήλαιο Πετραλώνων

Αρχαία Αγορά Θεσσαλονίκης

Βυζαντινό Κάστρο Μογλενών στην Αλμωπία

Αποκατάσταση και ανάδειξη της Αγοράς στον αρχαιολογικό χώρο του Δίου

Ροτόντα, Άγιος Ιωάννης Βαπτιστής, Αχειροποίητος, Αγία Σοφία

Επταπύργιο και Κρύπτη Αγίου Δημητρίου

Μουσείο Προσφυγικού Ελληνισμού και Μουσείο Κινητών Ευρημάτων, στο Μητροπολιτικό Πάρκο του Στρατοπέδου Παύλου Μελά

Κρατικό Ωδείο Θεσσαλονίκης

Σταθμό Βενιζέλου

Ακολουθεί η ομιλία της Υπουργού Πολιτισμού, Λίνας Μενδώνη, στην εκδήλωση με θέμα την «Εθνική Στρατηγική για την Περιφερειακή Ανάπτυξη/Παρουσίαση Ψηφιακής Πλατφόρμας erga.gov.gr»:

Διαβάστε τα όσα είπε η Υπουργός Πολιτισμού:

Η Κεντρική Μακεδονία και η πόλη της Θεσσαλονίκης, έχουν ένα τεράστιο πολιτιστικό απόθεμα, το οποίο εξικνείται από την απώτατη προϊστορία, για να φτάσει μέχρι τις τελευταίες δεκαετίες και μια δυναμική παρουσία στη σύγχρονη δημιουργία. Κάποτε, πίστευαν ότι ο Πολιτισμός είναι ένας τομέας που δεν απαιτεί χρήματα. Δηλώνω το αντίθετο και νομίζω ότι το ξέρετε και εσείς. Ο Πολιτισμός χρειάζεται χρήματα για να μπορέσει να λειτουργήσει ως εργαλείο κοινωνικής συνοχής -είναι μια από τις βασικές του προτεραιότητες- συγχρόνως, όμως χρειάζεται χρήματα για να μπορέσει να λειτουργήσει ως σημαντικός μοχλός ανάπτυξης για να φέρει περισσότερα χρήματα, να δημιουργήσει θέσεις εργασίας και να έχει μια καθοριστική συμβολή στο νέο παραγωγικό πρότυπο, το οποίο έχει υιοθετήσει για τη χώρα ο Κυριάκος Μητσοτάκης. Είναι η πρώτη φορά που -το είδατε και εσείς μέσα από την πλατφόρμα που παρουσίασαν προηγουμένως ο Άκης Σκέρτσος και ο Θανάσης Κοντογεώργης- ότι η χώρα έχει ένα σχέδιο για όλους τους επιμέρους τομείς. Το ίδιο ισχύει και για τον Πολιτισμό. Υπάρχει ένα συνεκτικό σχέδιο και υπάρχουν περισσότεροι πόροι από κάθε άλλη φορά. Αλλά, πόροι οι οποίοι δεν είναι ποτέ ικανοί να ικανοποιήσουν και τις ποικίλες απαιτήσεις αλλά και τη συντήρηση και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς. Επομένως, πρέπει να βάλουμε προτεραιότητες. Έχουμε ένα συνεκτικό σχέδιο και πρέπει να ενωθούν όλες οι δυνάμεις.

Τα τελευταία χρόνια υλοποιούμε στην Κεντρική Μακεδονία ένα πρόγραμμα έργων και δράσεων που ξεπερνά τα 150 εκατομμύρια ευρώ από κοινοτικούς και εθνικούς πόρους. Βεβαίως, μπροστά στις δεκάδες εκατομμύρια, τα οποία ακούσαμε προηγουμένως για τους υπόλοιπους τομείς, αυτό είναι ένα μικρό ποσό. Ωστόσο, είναι εξαιρετικά μεγάλο και πρωτοφανές για τον τομέα του Πολιτισμού. Από αυτούς τους πόρους, τα περίπου 70 εκατομμύρια προέρχονται από πόρους του ΕΣΠΑ- 25 ως 30 εκατομμύρια είναι προσκλήσεις σε εξέλιξη και δεν τα συμπεριλαμβάνω σε αυτά- και τα 55 εκατομμύρια ευρώ είναι από το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κεντρικής Μακεδονίας και εδώ θέλω να ευχαριστήσω τον Περιφερειάρχη και τις υπηρεσίες του για την εξαιρετική συνεργασία που έχουμε όλα αυτά τα χρόνια.

Τα έργα αυτά αφορούν από το νέο Μουσείο Αιγών που εγκαινιάστηκε από τον Πρωθυπουργό το 2022, το αναστηλωμένο Ανάκτορο στις Αιγές, την ανάδειξη του Ανακτόρου της Πέλλας, την αποκατάσταση και την ανάδειξη της Αγοράς στον αρχαιολογικό χώρο του Δίου, της μονής του Αγίου Διονυσίου εν Ολύμπω, την πρώτη φάση της δομικής αποκατάστασης και συντήρησης του Τύμβου Καστά στην Αμφίπολη, την αναστήλωση της Μονής του Τιμίου προδρόμου, το Σπήλαιο των Πετραλώνων – μιλώντας γενικότερα για την Κεντρική Μακεδονία- μέχρι και την ανάδειξη των βορείων και δυτικών τειχών της Θεσσαλονίκης από τη Μονή Βλατάδων και δυτικά μέχρι τα Δικαστήρια, την ανάπλαση του αρχαιολογικού χώρου της Αρχαίας Αγοράς Θεσσαλονίκης με την αποκάλυψη πολύ σημαντικών ψηφιδωτών, τα οποία ήταν εκεί, αλλά τα προηγούμενα χρόνια έμεναν καλυμμένα.

Πρακτικά, αυτό σημαίνει ότι με τα έργα που είναι εκτός Θεσσαλονίκης ενισχύεται στην ουσία η οικονομία της Θεσσαλονίκης, μέσα από τη δυναμική που έχει αποκτήσει πια σε όλη στην Κεντρική Μακεδονία ο πολιτιστικός τουρισμός.

Από το Ταμείο Ανάκαμψης αυτή τη στιγμή εκτελούνται έργα περίπου 65 εκατομμύρια ευρώ και αφορούν κυρίως σε μείζονες παρεμβάσεις στη Θεσσαλονίκη -αλλά όχι μόνο- αν σκεφτεί κανείς ότι από το Ταμείο Ανάκαμψης χρηματοδοτούνται έργα, όπως το μεγάλο αντιπλημμυρικό στο χώρο του Δίου που είναι ενταγμένο στην υλοποίηση των έργων για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στην πολιτιστική κληρονομιά, το Αρχαιολογικό Πάρκο στην Αμφίπολη, η αποκατάσταση και ανάδειξη του Βυζαντινού Κάστρου των Μογλενών στην Αλμωπία, ο εκσυγχρονισμός των υποδομών στο Μουσείο των Πετραλώνων. Ειδικά, στη Θεσσαλονίκη, μείζον έργο είναι η συντήρηση, η ανάδειξη των βυζαντινών μνημείων της πόλης, ενταγμένα στον Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO, με συνολικό προϋπολογισμό πέντε εκατομμυρίων.

Η Ροτόντα, ο Άγιος Ιωάννης Βαπτιστής, η Παναγία των Χαλκίων, η Αχειροποίητος, η Αγία Σοφία, όπου εκτός από το έργο το οποίο γίνεται στο Ναό, ολοκληρώθηκε και το έργο της ανάδειξης των αρχαιοτήτων που αποκαλύφθηκαν στη διάρκεια της κατασκευής του Μετρό ενός αρχαιολογικού χώρου, περισσότερων από 800 τ.μ., προβάλλοντας την ιστορία της πόλης από τον 4ο ως τον 12ο αιώνα. Στο ίδιο έργο εντάσσονται οι τρεις Παλαιολόγιοι Ναοί της πόλης, ο Προφήτης Ηλίας, η Αγία Αικατερίνη, ο Άγιος Νικόλαος Ορφανός.

Πρόκειται, κύριε Πρόεδρε, για μνημεία μοναδικά στον κόσμο, τα οποία, στο τέλος του 2025-αρχές του 2026- εσείς θα τα αποδώσετε στους πολίτες της Θεσσαλονίκης και στους επισκέπτες, συντηρημένα και με μια εντελώς διαφορετική εικόνα, από αυτή που έχουμε σήμερα. Ελπίζω, ότι μέσα από την προγραμματική

σύμβαση που σχεδιάζουμε με τον Δήμο Θεσσαλονίκης και την Περιφέρεια, μέσα στο 2025 να ξεκινήσει και το έργο του φωτισμού όλων των Μνημείων UNESCO.

Μόλις εγκρίθηκαν οι μελέτες για την υλοποίηση, ενός άλλου σημαντικού έργου υποδομής, την πυροπροστασία του Επταπυργίου και της Κρύπτης του Αγίου Δημητρίου, του μνημείου με τη μεγαλύτερη επισκεψιμότητα. Η εκτέλεση του έργου ξεκινά αμέσως. Μέσα στο πρώτο τρίμηνο του 2025 ολοκληρώνουμε, σε συνεργασία με το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο, το ερευνητικό πρόγραμμα και τις μελέτες για την ανάπλαση του οικοδομικού τετραγώνου του Αγίου Δημητρίου. Όσοι περπατάμε στη Θεσσαλονίκη ξέρουμε ότι παρά τη σημαντικότητα και την επισκεψιμότητα του Αγίου Δημητρίου, το συγκεκριμένο οικοδομικό τετράγωνο δεν είναι στην καλύτερη δυνατή κατάσταση. Θα παρέμβουμε για να βελτιώσουμε το σημαντικό αυτό του αστικού ιστού, σε συνεργασία με τον Δήμο,.

Το Μπέη Χαμάμ και το Χαμζά Μπέη, το γνωστό Αλκαζάρ, είναι δύο εξαιρετικά σημαντικά μνημεία για την περίοδο της Οθωμανοκρατίας, στη Θεσσαλονίκη. Σήμερα είναι εργοτάξια. Πριν από 15 μέρες, όταν για χιλιοστή φορά είχα ανεβεί για τα έργα του Μετρό στον Σταθμό Βενιζέλου, ήταν η πρώτη φορά, μετά από 27 χρόνια, που είδα ένα τμήμα του Αλκαζάρ χωρίς σκαλωσιές. Το έργο, περίπου 11 εκατομμυρίων, χρηματοδοτείται από το Ταμείο Ανάκαμψης και εξελίσσεται μαζί με το Μέτρο, το οποίο τις επόμενες εβδομάδες αποδίδεται στην κυκλοφορία, δημιουργώντας ένα ακόμη ενδιαφέρον σημείο, ακριβώς στη βόρεια είσοδο του Μετρό. Αποκαθιστούμε με 6 εκατομμύρια ευρώ το κτίριο του Κρατικού Ωδείου, από τα πιο όμορφα κτίρια της Θεσσαλονίκης, στην ιστορική συνοικία του Φραγκομαχαλά, σπάνιο δείγμα αρχιτεκτονικής υπερτοπικής ακτινοβολίας. Τον 1840 ήταν η έπαυλη των εμπόρων Αδελφών Abbott, αργότερα φιλοξένησε την Οθωμανική Αυτοκρατορική Τράπεζα και σήμερα εκεί στεγάζεται το μοναδικό Κρατικό Ωδείο της χώρας μας.

Οι εποπτευόμενοι φορείς από το Υπουργείο Πολιτισμού που εδρεύουν στην πόλη χρηματοδοτήθηκαν και χρηματοδοτούνται με 17 εκατομμύρια ευρώ από το ΕΣΠΑ και με 14 εκατομμύρια ευρώ από το Ταμείο Ανάκαμψης, για την αναβάθμιση των υποδομών τους, για έργα προσβασιμότητας και κυρίως για τον ψηφιακό μετασχηματισμό που θα καταστήσει τους φορείς βιώσιμους. Στη Δυτική Θεσσαλονίκη, στο Μητροπολιτικό Πάρκο του Στρατοπέδου Παύλου Μελά - αναφέρθηκαν προηγουμένως και ο Χρήστος Σταϊκούρας και ο Θοδωρής Σκυλακάκης- είναι σε εξέλιξη εκτός από όλα τα άλλα έργα, η αποκατάσταση του κτιρίου Α3, κτίριο στρατωνισμού, περίπου 3.500 τ.μ., το οποίο θα φιλοξενήσει ένα από τα δύο μουσεία, αφιερωμένα στα ευρήματα του Μετρό, συνολικού προϋπολογισμού 15 εκατομμυρίων ευρώ. Το έργο είναι σε εξέλιξη και το Μουσείο

θα παραδοθεί ολοκληρωμένο στο τέλος του 2025.

Σε λίγες εβδομάδες ολοκληρώνεται το σύνολο των μελετών για τη δημιουργία του δεύτερου μουσείου που έχουμε σχεδιάσει – με ευρήματα του Μετρό που όμως δεν είναι κινητά, αλλά τα μεγάλα αποσπασμένα, τα οποία δείχνουν την πολεοδομική εξέλιξη της Θεσσαλονίκης. Είναι ένα μουσείο για το οποίο δεν υπάρχει αντίστοιχό του, στην Ευρώπη, τουλάχιστον. Το μουσείο θα είναι στο Σιντριβάνι, στο crossover, και έχει έναν προϋπολογισμό 40 εκατομμυρίων ευρώ. Ολοκληρώνουμε την ωρίμανση του έργου για να είμαστε έτοιμοι και αναζητούμε πηγές χρηματοδότησης.

Επίσης έχουμε ώριμες μελέτες για το Στρατόπεδο Παύλου Μελά και διασφαλισμένους πόρους από το ΠΕΠ 21-27 για το έργο της δημιουργίας του μουσείου του Προσφυγικού Ελληνισμού, στα δύο κτίρια του Στρατοπέδου. Αυτό μπορεί να ξεκινήσει αύριο, από τη στιγμή που ο οικείος Δήμος ολοκληρώσει την διαδικασία παραχώρησης της χρήσης στο Υπουργείο Πολιτισμού, προκειμένου να κάνουμε το μουσείο και έτοιμο να το παραδώσουμε στο Δήμο, για λειτουργία.

Κλείνω κύριε Πρόεδρε, με μία αναφορά στο τιτάνιο και εξαιρετικά σύνθετο έργο που ολοκληρώνουμε, στον Σταθμό Βενιζέλου. Είπε προηγουμένως ο Χρήστος Σταϊκούρας, αυτό που είχαμε υιοθετήσει εδώ και κάποια χρόνια με τον Νίκο Ταχιάο: «και αρχαία και μετρό». Χάρη στην ιστορική απόφαση του Κυριάκου Μητσοτάκη, το 2019, στη Θεσσαλονίκη, και με δύο τουλάχιστον αποφάσεις, της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας για το σύννομο της διαδικασίας, αποφάσισε ο Πρωθυπουργός να προχωρήσουμε με την προσωρινή απόσπαση των αρχαιοτήτων, στο σταθμό Βενιζέλου, ώστε να υλοποιηθεί το τεχνικό έργο και στη συνέχεια τα αρχαία να επανατοποθετηθούν.

Τότε, κύριε Πρόεδρε, είχαμε δεσμευτεί ότι εντός συγκεκριμένων χρονοδιαγραμμάτων οι αποσπασθείσες αρχαιότητες θα επέστρεφαν στην ακριβή τους θέση, με βάση τις αρχές της επιστήμης και της δεοντολογίας, αποτελώντας ένα μνημειακό σύνολο αρχαιολογικό, εντός του κελύφους του τεχνικού έργου, εντός του κελύφους του σταθμού. Αυτό έγινε. Διασώσαμε και αναδεικνύουμε τα τεκμήρια της μακράς ιστορικής διάρκειας της πόλης, από την ίδρυσή της το 316 μ.Χ από τον Κάσσανδρο μέχρι τους τελευταίους αιώνες, με πρωτοπόρες και καινοτόμες λύσεις, αξιοποιώντας σύγχρονες τεχνικές και τεχνολογίες.

Η Θεσσαλονίκη, χάρη στον Κυριάκο Μητσοτάκη, έχει και εδώ μια πρωτιά, καθώς διαθέτει ένα εκτεταμένο αρχαιολογικό χώρο, περίπου 1.300 τ.μ. ενταγμένων στο κέλυφος του σταθμού. Ο Πρωθυπουργός, η Κυβέρνηση, το Υπουργείο Πολιτισμού σε άριστη συνεργασία με το Υπουργείο Υποδομών και την «Ελληνικό Μέτρο» δείξαμε έμπρακτα το σεβασμό μας στο παρελθόν. Δείχνουμε έμπρακτα το σεβασμό μας στο

παρόν και στο μέλλον της Θεσσαλονίκης.